

УДК 7.012:747+728

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2026.39.36>

ДИЗАЙН СТУДЕНТСЬКОГО ПОБУТУ: СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВЕКТОРИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕСТИБЮЛІВ ГУРТОЖИТКІВ

Олійник Галина Степанівна¹, Міль Сергій Володимирович²

¹ кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри дизайну,

Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна,
e-mail: oliinykha@khnmu.edu.ua, orcid: 0000-0002-6519-7938

² старший викладач кафедри дизайну,

Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна,
e-mail: milserhii@khnmu.edu.ua, orcid: 0009-0007-1510-5189

Анотація. У статті розглянуто інструменти формування сучасного культурно-естетичного та функціонального середовища вестибюлів студентських гуртожитків. Розглянуто цілісні моделі інтер'єрних просторів вестибюлів, у яких вдало поєднується художня виразність та ергономічна доцільність проектних рішень. Сформовано основні вектори трансформації середовища, які разом із функціональною організацією простору направлені на створення максимально комфортного середовища. Автори приділяють особливу увагу функціональній організації простору, яка впорядковує простір візуально. Такий підхід створює безпечний і комфортний простір для комунікації. Використання сучасного програмного забезпечення дасть змогу змодельовати оптимальні сценарії зонування, меблювання й візуалізації, що сприяють трансформації вестибюлів студентських гуртожитків у сучасні центри соціальної активності молоді.

Мета. Обґрунтувати інструменти формування сучасних культурно-естетичних і функціональних середовищ вестибюлів студентських гуртожитків, спрямованих на трансформацію в комфортні й затишні соціальні хаби.

Методологія. Методологічна база дослідження ґрунтується на системному підході, що поєднує аналітичне моделювання, нормативний аналіз і методи візуально-естетичного проектування, метод соціокультурного аналізу. Обґрунтовано оптимальні сценарії зонування, меблювання й візуалізації просторів, що дало змогу поєднати естетичну привабливість із технічною досконалістю.

Результати. Структуровано цілісні моделі інтер'єрних просторів вестибюлів, які базуються на принципах ергономічності й естетичної цінності. Визначено ключові вектори оновлення середовища, де головним інструментом трансформації є функціональне зонування. Такий підхід впорядковує середовище візуально та створює умови для комфортної комунікації й спільної діяльності студентської спільноти у вестибюлях студентських гуртожитків.

Наукова новизна. Уперше запропоновано новий підхід до перетворення типових вестибюлів студентських гуртожитків на відкриті соціальні простори студентської активності. Отримало новий зміст розуміння соціально-комунікативного простору, що реалізується через архітектурно-дизайнерські рішення, орієнтується на створення безпечного й адаптивного простору для студентів.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути реалізовані в планувальних рішеннях і візуалізаціях; при проектуванні або модернізації

інтер'єрів вестибюлів студентських гуртожитків, що належать до матеріальних ресурсів закладів вищої освіти. Запропоновані підходи закладають фундамент для інтеграції сучасних соціокультурних просторів у типову забудову студентських містечок.

Ключові слова: дизайн, вестибюль, ергономіка, меблювання, функціональне зонування, комп'ютерне проектування, колористичне рішення, візуалізація, адаптивний інтер'єр, безпечне середовище, маломобільні групи населення, студентські гуртожитки.

ВСТУП

Вестибюлі сучасних студентських гуртожитків є складними багатофункціональними просторами, які поєднують житлово-побутові, навчальні, соціальні функції. Як правило, перше враження та перші емоції починаються з вестибюлів, тому важливо створити в них затишну й комфортну атмосферу для всіх відвідувачів, яка впливатиме на ступінь задоволеності та формування творчої особистості студентів [1; 2].

Вдале дизайнерське рішення інтер'єрів вестибюлів створить сприятливі умови для підвищення самооцінки студентів і може підвищити їхню мотивацію до навчання. Крім того, візуально привабливі й функціонально продумані вестибюлі гуртожитків є обличчям академічної спільноти, показником статусу закладів освіти, потужними платформи для розвитку в студентів комунікативних здібностей, толерантності, власної ідентичності, лідерських навичок [14; 15; 16].

Вестибюлі студентського гуртожитку – це не тільки зони транзиту й очікування, сьогодні це багатофункціональні середовища, які перетворилися в динамічні відкриті простори студентського життя, тому важливо правильно організувати простір, продумати його функціональність та ергономічну доцільність, забезпечити умови для соціалізації й психологічного розвантаження студентів [17–25].

Значна кількість вестибюлів студентських гуртожитків сьогодні не відповідає сучасним запитам студентів, тому обрана тема статті є актуальною.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідники Т. Кащенко й А. Осіпова розглядають університетські гуртожитки як середовище «для вільного самовираження креативної молоді», для «обміну навичками, комунікації, для експериментування і реалізації власного бачення» [14, с. 494]. Т. Кащенко й А. Осіпова вважають, що при «архітектурно-планувальній організації» університетського гуртожитку потрібно приділити особливу увагу «варіативності планувальних рішень», що сприятиме формуванню

можливостей для самореалізації студентів, подальшому навчанню впродовж життя та розвитку лідерських навичок [14, с. 497]. А. Туревич [19] і В. Чижик [20] досліджували питання функціональності просторів студентських гуртожитків і формування інноваційного середовища, яке відповідає вимогам і запитам активної частини суспільства, що здатна до генерування креативного мислення. Дж. Коулсон, П. Робертс та І. Тейлор присвятили праці класифікації архітектурно-планувальних рішень кампусів, а також відмічають, що відновлення простору є каталізатором соціальних перетворень. Функціональне зонування простору, на їхню думку, сприяє мобільності й активізації в соціумі, створює гармонійне та сприятливе середовище для навчання відновлення сил [22]. Науковиця О. Дмитраш аналізує архітектурно-планувальну організацію культурних осередків у гуртожитках і досліджує методи формування середовища для неформальної освіти в міжвишівських центрах [23]. Організації просторового середовища як культурно-освітнього центру для формування креативної та творчої особистості присвячені праці А. Білик, Г. Олійник та С. Міля [1]. У роботах О. Лещенка прослідковується позитивний вплив соціокультурного простору на навчання й працездатність молоді. Дослідник обґрунтовує створення креативних громадських просторів як інструмента зростання економічних показників України та важливого драйвера її культурного розвитку [16]. Питання об'єднання молоді в єдині культурні центри, а також аналіз чинників, що впливають на рівень соціальної згуртованості в міському середовищі, розглянуті в праці С. Школяр [21]. Дослідник Х. Кілічаслан визначив параметри «ідеальної кімнати» в гуртожитку на основі опитування студентів. Модель кімнати він розглядає в розрізі таких визначальних чинників: планувальні рішення; мікроклімат, що включає опалення й освітлення; а також зони для комунікації, навчання та рівень сервісу [25]. Роботи І. Бурчак та В. Шмельова присвячені обґрунтуванню пріоритетності використання екологічно безпечних оздоблювальних матеріалів

для дизайну житлового середовища [2]. Питання психологічного благополуччя молоді й трансформації громадського простору в «домашнє середовище» перебуває в центрі уваги Джоанни Гейнс [11]. Дослідження вітчизняних науковців І. Кузнецової та О. Захарчук [15], І. Михайленка й О. Кащенко [17] доводять, що формування «естетичного простору» в громадському середовищі є важливим фактором для розвитку креативної особистості [15; 17].

Попри значну увагу науковців до впливу простору на формування особистості, практично не висвітленим залишається потенціал таких просторів у вестибюлях студентських гуртожитків. Актуальність теми зумовлена необхідністю переосмислення таких просторів у відкриті багатофункціональні соціокультурні хаби з використанням сучасних інноваційних і креативних платформ для студентів і відвідувачів.

МЕТА

Мета статті – окреслити вектори перетворення вестибюлів студентських гуртожитків на багатофункціональні соціальні хаби шляхом створення інноваційного естетичного та функціонального простору, що відповідає принципам сталого розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У межах дослідження аналіз вестибюлів студентських гуртожитків базується на ідеї сталого розвитку. Це означає, що простори вестибюлів мають бути довговічними, швидко адаптуватися під потреби студентів і відповідати їхнім соціокультурним запитам.

За такого підходу інтер'єр вестибюлю студентського гуртожитку варто розглядати як безпечний простір для формування культурної ідентичності студентів шляхом неформальної комунікації, навчання та творчості.

При облаштуванні вестибюлів сучасних студентських гуртожитків усе частіше використовуються екологічні технології й здатність простору адаптуватися до потреб молоді. Гнучке зонування, облаштування коворкінгів, спільних кухонь, місць для відпочинку й активного дозвілля формують якісно нове середовище, яке покликане стати для студентів не лише місцем проживання, а й простором для самовираження й особистісного зросту.

Вестибюлі гуртожитків характеризуються обмеженим простором, у якому відбувається поєднання декількох функцій. Як правило, у гуртожитку переважає коридорне планування. Незважаючи на проведені евроремонти, у багатьох гуртожитках до цього часу зберігається застаріла система

обмежень, при яких через вестибюль можуть відвідувачам заборонити вхід, а мешканці гуртожитку часто не можуть вільно пересуватися по вестибюлю після певної години. Зовнішній вигляд вестибюлів студентських гуртожитків потребує постійного оновлення, на яке часто бракує коштів. Деякі заклади освіти навіть упроваджують систему нагляду серед самих студентів, яких призначають старшими на певний період і які мають стежити за порядком і вчасно доповідати вахтеру про виявлені порушення. Питання створення комфортного, дружнього й відкритого простору для самореалізації та комунікації студентів часто залишається поза увагою.

Студентський гуртожиток, включаючи вестибюль, являє собою середовище, де формується студентська спільнота, відбувається культурний обмін, устанавлюються соціальні зв'язки.

Однією з головних особливостей вестибюлю студентського гуртожитку є зонування простору. У спільних зонах вестибюлю повинні поєднуватися місця для навчання, відпочинку, зберігання речей і соціальної взаємодії. На нашу думку, проектування вестибюлю має враховувати раціональне використання обмеженого простору та дотримуватися таких основних вимог:

1. Зонування й багатофункціональність. Вестибюль має бути гнучким і за потреби швидко трансформуватися. У просторі можна виділити декілька функціональних потоків:

– транзитну зону, яка включає вхідну зону. Вона являє собою чіткий шлях від входу до ліфтів або сходів, який не має перетинатися із зонами відпочинку;

– зону очікування й зустрічей, її ще називають робочою зоною. Фактично, це місце, де студенти можуть зачекати на друзів або кур'єрів. Зона має містити м'які меблі, журнальні столики;

– коворкінг (Study-зона, зона відпочинку, рекреаційна зона): тихий куточок із розетками, гарним освітленням і швидким Wi-Fi для навчання поза житловими кімнатами. Це місце для неформального спілкування, можливо, з кавовим куточком або торговими автоматами.

Через зонування реалізується принцип багатофункціональної ідентичності й естетичності простору, можуть відобразитися цінності університетської спільноти, зокрема колірна палітра, логотипи тощо [18; 24]. Велика зрозуміла графіка на стінах або підлозі допоможе зорієнтуватися в просторі. Цифрові екрани або стильні дошки для оголошень, у яких міститься інформація про заходи,

вакансії та новини будуть доречними й інформативними в такому просторі [24].

Головним інструментом естетизації може бути світло. Воно може бути яскраве робоче світло в зоні навчання та м'яке, тепле (amber light) у зонах відпочинку. Використання неонових елементів, лінійних LED-підсвіток у підлозі чи стелі може створити футуристичну атмосферу.

Затишку та комфорту нададуть текстильні елементи й м'яка оббивка меблів у вестибюлі студентського гуртожитку.

Крім того, такі функціональні зони, як коворкінг, лаунж тощо, візуально можна виділити за допомогою різних фактур підлоги або «колірного занурення» (color drenching), що створить динамічний інтер'єр.

2. Безпечність, відкритість та ергономічність простору. Вестибюль має мати відкриту стійку адміністратора (Smart-рецепцію), що сприятиме більшій комунікації; простір має бути так спланований, щоб адміністратор легко міг його оглянути. Система контролю має передбачити використання безконтактних карток, доступ ID або мобільних додатків для проходження через турнікети. Ергономічність простору передбачає доступність для всіх груп населення та включає відсутність порогів, наявність пандусів, ширина проходів має бути достатньою для маневрування на кріслі колісному, обов'язкова присутність тактильних елементів для спрощення навігації людям з порушенням зору.

3. Біофільний дизайн і «природність» матеріалів. Вестибюль студентського гуртожитку є простором із великою інтенсивністю руху, а тому потребує особливого підходу до дизайну. Створити затишок і комфорт допоможуть фітостіни, живі рослини, натуральні матеріали (або їх якісні імітації) [15; 16; 17]. Щоб простір залишався світлим і «прозорим», замість глухих стін, рекомендовано встановити скляні перегородки. З огляду на інтенсивне використання вестибюлю, доцільно обирати зносостійку фарбу та матеріали, що легко чистяться, максимально використовуючи при цьому природне освітлення.

Безпека вестибюля має забезпечуватися належною шумоізоляцією [4], наявністю протипожежної сигналізації, системи оповіщення й засобів пожежогасіння. Також передбачаються установки для захисту від вибухота пожежонебезпечних чинників [8; 9; 12; 13]. Крім цього, приміщення має відповідати нормам теплового режиму [6; 10] та освітленості [7].

Для контролю доступу мешканців і відвідувачів у вестибюлі гуртожитку зазвичай

установлюють турнікети. При цьому система пропуску має відповідати вимогам універсального дизайну, тобто має забезпечити безбар'єрний прохід для всіх категорій осіб, зокрема для маломобільних груп населення [3; 5; 14; 18; 19].

У сучасних умовах удосконалення освіти важливу роль відіграє якість проживання студентів. Гуртожиток перестає бути лише місцем для сну.

Більшість наявних гуртожитків характеризується надмірною колективізацією простору, що унеможливує створення фізично й психологічно комфортного середовища для навчання та відпочинку. У багатьох із них також складно забезпечити доступність для маломобільних осіб через відсутність ліфтів або їх незручне розміщення, а також через невідповідні розміри й недостатню адаптацію санітарних приміщень [3; 5].

Саме тому актуальним є питання переконання концепції вестибюлю студентського гуртожитку відповідно до сучасних освітніх і соціокультурних потреб молоді. Гуртожиток, як об'єкт дизайну інтер'єру, потребує комплексного рішення, у якому житлова функція трансформується в середовище для особистісного розвитку й соціальної взаємодії. Його архітектурно-дизайнерське рішення має враховувати принципи функціональності, гнучкості, комфорту й інноваційності. Такий підхід сприяє формуванню повноцінного освітнього середовища та гармонійному розвитку особистості студента [18].

Розробка інтер'єру вестибюлю студентського гуртожитку як дизайн-об'єкта передбачає глибокий аналіз потреб користувачів, правильне зонування простору, підбір сучасних і технологічних матеріалів, візуальну складову й емоційний комфорт [6; 7; 12]. Для початку потрібно проаналізувати специфіку цільової аудиторії, для якої проектується це приміщення. Основними користувачами гуртожитку є студенти віком від 16 до 25 років. Вони ведуть активний спосіб життя, шукають простір для розвитку й самореалізації, багато комунікують між собою та навчаються. Їм потрібне місце для спілкування й відпочинку, відчуття приватності й соціуму одночасно, можливість адаптації простору під різні сценарії зустрічей (допомога один одному з навчанням, зустріч із настільними іграми чи просте обговорення буденних справ за чашкою кави). У будь-якому просторі дуже важливу роль відіграють будівельні норми. Тому варто звернути на них особливу увагу. При розробленні креслеників для дотримання протипожежної безпеки потрібно керуватися ДБН В.1.1-7:2016,

у якому йдеться про необхідність обладнання будинків і приміщень системами: автоматичного пожежогасіння, пожежної сигналізації, протидимного захисту, оповіщення про пожежу й управління евакуацією людей, централізованого пожежогасіння [8].

При виборі пожежних сповіщувачів необхідно керуватися вимогами будівельних норм ДСТУ СЕН/ТС 54-14:2021 [13]. Димові пожежні сповіщувачі, які мають у своїй конструкції звуковий оповіщувач, допускається застосовувати в разі, коли на початковій стадії виникнення пожежі є дим і контрольовані приміщення використовуються для короткострокового проживання (перебування) людей (готелі, лікарні, гуртожитки тощо) (відповідно до вимог ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту» (СПЗ)) [9]. Ці норми встановлюють вимоги до обладнання об'єктів СПЗ під час їх нового будівництва, реконструкції, технічного переоснащення, капітального ремонту, реставрації, зміни категорій приміщень і будинків за вибухопожежною й пожежною небезпекою [9].

Відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», мають бути враховані підходи до обладнання та меблів, які повинні бути завширшки не менше ніж 0,9 м. Діаметр зони для самостійного розвороту особи з інвалідністю на кріслі колісному варто приймати не менше ніж 1,5 м. Ширина просвіту дверей приміщень має бути не менше ніж 0,9 м. При глибині відкритого прорізу більше ніж 1,0 м ширину прорізу варто приймати по ширині комунікаційного проходу, але не менше ніж 1,2 м. Внутрішні просвіти дверей не повинні мати порогів і перепадів висот підлоги. Пороги входних дверей не повинні перевищувати 0,02 м [5].

Найважливішим завданням при проектуванні комфортного середовища в студентському гуртожитку є збереження та розширення функціонального призначення приміщення. Функціональність простору – це його здатність ефективно виконувати призначені завдання й відповідати конкретним потребам користувачів. Вона демонструє, наскільки простір підходить для своєї ролі й наскільки зручно ним користуватися [18; 19; 20].

На рівень функціональності впливають такі чинники, як планування приміщення, логіка розміщення елементів, зручність переміщення й організація внутрішнього середовища. Функціональність відіграє ключову роль у формуванні дизайну інтер'єру, слугуючи базою для прийняття більшості дизайнерських рішень [14].

Для створення функціонального простору потрібно до дрібниць продумати деталі. Відповідно до поставлених завдань, варто сформулювати концепцію простору та розробити план, який гарантуватиме функціональність, узгоджену з потребами й цілями проекту. Особливістю колірнього оформлення інтер'єрів гуртожитків для студентів мистецьких спеціальностей є переважання нейтральної палітри в основі дизайну з доповненням яскравих акцентів і колірних вставок, підібраних таким чином, щоб стимулювати креативність, інтелектуальну активність, працездатність і творче мислення студентів [19; 24].

Зважаючи на те що вестибюлі студентських гуртожитків знаходиться в постійній експлуатації, для оздоблення його поверхонь рекомендується обирати довговічні матеріали, що є стійкими до пошкоджень, які легко мити й чистити. Для оздоблення студентських гуртожитків рекомендовано екологічні матеріали, які не містять токсичні речовини, що негативно впливають на організм. Природні матеріали створюють візуально приємне, «тепле» середовище [2; 3; 19]. Гуртожиток, оформлений з використанням екологічних принципів, демонструє турботу адміністрації закладу освіти про своїх студентів і їхній побут. Важливим у студентському гуртожитку є тепло, теплова ізоляція та шумоізоляція приміщень [3; 4; 6; 10]. Це сприяє позитивному сприйняттю навчального закладу як сучасного й відповідального.

Просторове структурування можна реалізувати шляхом візуального зонінгу (зміна текстур підлоги, світлові завіси), що дає змогу зберегти цілісність об'єму при забезпеченні автономності різних сценаріїв використання.

Для створення безбар'єрного простору у вестибюлі студентського гуртожитку необхідно керуватися нормами ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» [5]. Основна мета – забезпечити безперешкодний рух у вестибюлі людей на кріслах колісних, осіб із порушеннями зору й інших маломобільних груп. Основні проходи та зони маневрування: зона для самостійного розвороту людини на кріслі колісному, яка має бути не менше ніж 1,5 м [5, п. 6.2.2, с. 15]; ширина коридору з одностороннім рухом має бути 1,5 м, а з двостороннім – не менше ніж 1,8 м [5, п. 6.2.4, с. 15]. Для зручного орієнтування й ідентифікації приміщень система візуальних і тактильних засобів інформації має бути наскрізною – від входу до конкретного місця призначення. Це забезпечує безперервність навігації та вчасне знаходження об'єктів відвідувачами [5, п. 6.4.2, с. 22; 24; 25].

Стійка реєстрації (рецепція) і столи у вестибюлі студентського гуртожитку мають відповідати принципам безбар'єрності й безпечності. Зокрема, висота робочої поверхні над рівнем підлоги не повинна перевищувати 0,80 м. Для зручності відвідувачів на кріслах колісних зона досяжності має бути в межах 0,3–1,4 м при бічному підході або 0,4–1,2 м – при фронтальному [5, п. 7.2.7, с. 29].

Планувальні рішення місць для осіб з інвалідністю враховують стандартні розміри крісла колісного (0,8*1,2 м) і необхідність створення зони розвороту. Відповідно до нормативів, майданчик для маневрування повинен мати габарити 1,5*1,5 м [5, п. 7.2.10, с. 31].

Зона очікування та відпочинку має бути максимально зручною для всіх, хто заходить у вестибюль студентського гуртожитку. Розташування меблів: дивани й крісла не повинні перекривати основні шляхи руху.

Створення безбар'єрного середовища у вестибюлі студентського гуртожитку має реалізуватися через систему засобів безпеки, орієнтування й інформування. Для осіб із порушеннями зору обов'язковим є комплексне впровадження тактильних, візуальних та аудіопоказчиків [5, п. 8.1.1, с. 39; 24].

Візуалізація інтер'єру вестибюля в межах дослідження, яку можна створити завдяки сучасному програмному забезпеченню, має розглядатися не лише як метод візуалізації простору, а і як інструмент прогнозування художньо-образного потенціалу середовища. Вона дає змогу змодельовати сценарії соціальної взаємодії та оцінити естетичну цілісність простору [19; 24].

Завдяки фотореалістичному рендерингу забезпечується можливість аналізу світло-колірної композиції, яка безпосередньо впливає на емоційний стан відвідувачів вестибюлю студентського гуртожитку. За таких умов візуалізація є медіатором між архітектурним задумом і суб'єктивним сприйняттям відвідувача, підтверджуючи відповідність проєктних рішень принципам гуманізації середовища.

Проєктування сучасного вестибюлю студентського гуртожитку має базуватися на продуманих концептуальних рішеннях, синтезі аналітичних розрахунків, методах комп'ютерного проєктування й моделювання. Такий підхід забезпечить перетворення абстрактної естетичної концепції на функціонально обґрунтоване просторове середовище.

Досягнути проєктну й візуальну відповідність розглянутих рішень можна завдяки використанню спеціалізованого програмного забезпечення, а саме таких програм:

ArchiCAD – для підготовки креслеників планувальних рішень, розгортки стін; 3ds Max + Corona Renderer – для візуалізації (рендерингу) приміщення, меблів, обладнання, освітлення; Adobe Photoshop – для фінальної обробки візуалізації простору й отримання кінцевого результату. Комп'ютерні програми здатні забезпечити проробленість творчої концепції, спрямованої на перетворення вестибюлю гуртожитку в багатофункціональний хаб, деталізацію інтер'єрних рішень з урахуванням конструктивних вузлів, пропорцій, фактури матеріалів, кольорових рішень і масштабу. Візуалізація простору вестибюлю гуртожитку може забезпечуватися через моделювання світлових сценаріїв або кольорових рішень, через сумісність фактур матеріалів оздоблення інтер'єру вестибюлю студентського гуртожитку в різний час доби. Візуалізація стала ключовим інструментом у реалізації проєкту перетворення вестибюлю студентського гуртожитку в соціальний хаб, вона здатна виявити й деталізувати функціональну організацію простору, забезпечити естетизацію середовища та відповідність сучасним вимогам дизайну вестибюлів студентських гуртожитків [7; 22]. Світлове рішення вестибюлю доцільно запроєктувати як багаторівневу систему, у якій кожному типу освітлення буде належати певна роль. Зокрема, загальне розсіяне світло можна використовувати для безпечності переміщення в різний час доби, а локальні акцентні світильники будуть доречні для розміщення в зоні коворкінгу та рекреації для створення затишної атмосфери; запропоновані моделі освітлення варто спершу розпланувати у програмі ArchiCAD, а пізніше естетизувати розробки в програмах 3ds Max + Corona Renderer. Крім світлових сценаріїв, можна змодельовати поєднання фактур матеріалів оздоблення. Розглянуті рішення щодо моделювання простору за допомогою кольорових і світлових акцентів здатні створити гармонійний і затишний багатофункціональний соціальний простір для студентів і відвідувачів у вестибюлі студентського гуртожитку, який, без сумніву, буде формувати особистість студента, сприяти його соціалізації.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження з'ясовано роль функціонального зонування простору вестибюля, що є визначальним показником якісного переосмислення сучасних студентських гуртожитків у відкриті й безпечні простори та розглянуто моделі такого перевтілення за рахунок сучасного програмного забезпечення.

За результатами дослідження визначено ключові вектори трансформації вестибюлів студентських гуртожитків у багатофункціональні соціальні хаби:

1. Соціальна стійкість (Social Sustainability). Дизайн інтер'єру базується на створенні інклюзивного й адаптивного простору, що забезпечує рівний доступ до реалізації освітніх, культурних, комунікаційних ресурсів для всіх груп студентів і відвідувачів вестибюля гуртожитку, зокрема маломобільних. Інтеграція соціального хабу в структуру вестибюля стимулює розвиток особистості студента, розкриття його творчого потенціалу, сприяє соціальній інтеграції, що є фундаментальною умовою сталого розвитку молодіжних спільнот.

2. Екологічна відповідальність і циркулярна економіка. Екологічний вектор передбачає вибір матеріалів для оздоблення інтер'єру (стіни, стеля, підлога) й облаштування середовища (меблі, обладнання, оздоблення вікон) на користь якісних, безпечних і перевірених. Використовувані матеріали мають бути екологічно сертифіковані, зносостійкі. Такий вибір матеріалів забезпечить довговічність інтер'єру та знизить до мінімуму антропогенне навантаження на довкілля.

3. Адаптивність і функціональна гнучкість. Раціональне використання простору досягається завдяки трансформації середовища. Це дає змогу швидко змінювати функціональне призначення простору відповідно до актуальних запитів студентів.

У межах дослідження виявлено, що психологія сприйняття інтер'єру та його естетичне наповнення впливають на формування особистості студента, на його світосприйняття, підвищують мотивацію до навчання й творчого вдосконалення. Створення багатофункціональних хабів на базі вестибюлів студентських гуртожитків може сприяти підвищенню працездатності й активності студентів, стати дієвим інструментом формування культурної ідентичності й соціальної згуртованості молоді в структурі сучасних міст.

Автори використовували штучний інтелект виключно як інструмент технічного опрацювання тексту та уточнення термінології – з метою стилістичного редагування, конкретизації термінологічних словосполучень і виправлення граматичних помилок.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Білик А.А., Олійник Г.С., Міль С.В. Інтер'єр арт-простору в Україні як форма візуалізації національної культурної ідентичності. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2025. № 5. С. 8–15. DOI: 10.32782/uad.2025.5.1.

[2] Бурчак І.Н., Шмельов В.М. Сучасні тенденції в дизайні житлових інтер'єрів. *Теорія та практика дизайну*. 2022. Вип. 26. С. 133–139. DOI: 10.32782/2415-8151.2022.26.16.

[3] ДБН В.2.2-3:2018. Будинки і споруди. Заклади освіти. Зі змінами № 1, № 2 [Чинний від 2018-09-01]. Київ : Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/DBN00038> (дата звернення: 08.01.2026).

[4] ДБН В.1.2-10:2021. Захист від шуму та вібрації [Чинний від 2021-12-30]. Київ : Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», 2021. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074182588647081328?doc_type=2 (дата звернення: 10.01.2026).

[5] ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Зі зміною № 1 [Чинний від 2018-11-30]. Київ : Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву – ПАТ «КІЇВЗНДІЕП», 2018. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2 (дата звернення: 10.01.2026).

[6] ДБН В.2.5-39:2008. Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Теплові мережі. Зі зміною № 1 [Чинний від 2008-12-09]. Київ : Проектний та науково-дослідний інститут по газопостачанню, тепlopостачанню та комплексному благоустрою міст і селищ України (УкрНДІінжпроект), 2008. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=47699 (дата звернення: 10.01.2026).

[7] ДБН В.2.5-28:2018. Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення. Зі зміною № 2 [Чинний від 2018-10-03]. Київ : Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», 2018. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074958732556240833?doc_type=2 (дата звернення: 12.01.2026).

[8] ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги [Чинний від 2016-10-31]. Київ : Український науково-дослідний інститут цивільного захисту, 2016. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3080743763845318619 (дата звернення: 12.01.2026).

[9] ДБН В.2.5-56:2014. Системи проти-пожежного захисту. Зі зміною № 1 [Чинний від 2014-11-13]. Київ : ВГО «Український союз пожежної та техногенної безпеки», 2014. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=59526 (дата звернення: 12.01.2026).

[10] ДБН В.2.6-31:2021. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель [Чинний від 2021-12-30]. Київ : ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» (НДІБК), 2021. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98037 (дата звернення: 14.01.2026).

[11] Джоанна Гейнс. Своя оселя. Дизайн простору, у якому хочеться жити. Київ : ArtHuss, 2019. 352 с.

[12] ДСТУ Б В.1.1-36:2016. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою [Чинний від 2016-06-15]. Київ : Український науково-дослідний інститут цивільного захисту УкрНДІЦЗ, 2016. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=65419 (дата звернення: 14.01.2026).

[13] ДСТУ CEN/TS 54-14:2021. Системи пожежної сигналізації та оповіщення. Частина 14. Настанови щодо побудови, проектування, монтажування, пусконаладжування, введення в експлуатацію, експлуатування та технічного обслуговування (CEN/TS 54-14:2018, IDT) [Чинний від 2021-06-16]. Київ : ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»), 2021. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=95366 (дата звернення: 14.01.2026).

[14] Каченко Т.О., Осіпова А.Ю. Особливості функціонально-планувальної організації університетських гуртожитків. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2018. Вип. 16. С. 494–501.

[15] Кузнецова І.О., Захарчук В.Л., Використання структури природних форм в об'єктах біодизайну. *Теорія та практика дизайну*. 2013. Вип. 4. С. 82–90.

[16] Лещенко О.В. Створення креативних громадських просторів як інструмент Відродження регресивних міст і регіонів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Державне управління»*. Київ, 2021. № 71. С. 65–75. DOI: 10.32838/TNU-2663-6468/2021.1/13.

[17] Михайленко В.Є., Каченко О.В. Основи біодизайну : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2018. 224 с.

[18] Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру : навчальний посібник. Київ : НАУ, 2011. 228 с.

[19] Туревич А.С. Дизайн-проект інтер'єру вестибюля студентського гуртожитку № 5 Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Кам'янецька, 112/2) : кваліфікаційна робота бакалавра : 022. Хмельницький, 2025. 72с.

[20] Чижик В.О. Студентський гуртожиток : пояснювальна записка до атестаційної роботи бакалавра: 19. Київ, 2025. 51с.

[21] Школяр С. Арт-кластери як міські гетеротопії: архітектурна трансформація та соціокультурний вплив. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. Київ, 2025. Т. 8. № 1. С. 87–107. DOI: 10.31866/2617-7951.8.1.2025.330504.

[22] Coulson J., Roberts P., Taylor I. *University Trends: Contemporary Campus Design*. Routledge, 2014. 208 p.

[23] Dmytrash O. Issues of design of informal learning spaces in the university cultural centers. *Architectural Studies*. 2020. Vol. 6(2). P. 188–193. DOI: 10.23939/as2020.02.188.

[24] ISO 7010:2020+A6:2023. Graphical symbols-Safety colours and safety signs-Registered safety signs. European Standards. URL: <https://www.en-standard.eu/bs-en-iso-7010-2020-a6-2023-graphical>

symbols-safety-colours-and-safety-signs-registered-safety-signs// (date of contact: 21.01.2026).

[25] Kılıçaslan, Hare. Design of living spaces in dormitories. *Procedia: Social and Behavioral Sciences*. 2013. Vol. 92. P. 445–451. DOI: 10.1016/j.sbspro.2013.08.699

REFERENCES

[1] Bilyk, A.A., Olijnyk, H.S., & Mil, S.V. (2025). Interior art-prostoru v Ukraini yak forma vizualizatsii natsionalnoi kulturnoi identychnosti [The interior of an art space in Ukraine as a form of visualization of national cultural identity]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*, 8–15. <https://doi.org/10.32782/uad.2025.5.1> [in Ukrainian].

[2] Burchak I.N., & Shmelov V.M. (2022). Suchasni tendentsii v dyzaini zhytlovykh interieriv. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 133–139. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2022.26.16> [in Ukrainian].

[3] Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo- komunalnoho hospodarstva Ukrainy. (2018). DBN V.2.2-3:2018. Budynky i sporudy. Zaklady osvity. Zi zminamy №1, №2 [Buildings and structures. Educational institutions]. Kyiv. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/DBN00038> [in Ukrainian].

[4] Derzhavne pidpriumstvo: Derzhavnyi naukovo-doslidnyi instytut budivelnikh konstruksii. (2021). DBN V.1.2-10:2021. Zakhyst vid shumu ta vibratsii [Protection against noise and vibration]. Kyiv. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074182588647081328?doc_type=2 [in Ukrainian].

[5] Ukrainskyi zonalnyi naukovo-doslidnyi i proiektivnyi instytut po tsyvilnomu budivnytstvu-PAT KYIVZNDIEP. (2018). DBN V.2.2-40:2018. Inkluzyvnist budivel i sporud. Osnovni polozhennia. Zi zminoiu №1 [Inclusiveness of buildings and structures. Basic provisions]. Kyiv. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2 [in Ukrainian].

[6] Proektivnyi ta naukovo-doslidnyi instytut po hazopostachanniu, teplopostachanniu ta kompleksnomu blahoustroiu mist i selyshch Ukrainy. (2008). DBN V.2.5-39:2008. Inzhenerne obladnannia budynkiv i sporud. Zovnishni merezhi ta sporudy. Teplovi merezhi. Zi zminoiu № 1 [Engineering equipment of buildings and structures. External networks and structures. Thermal networks]. Kyiv. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=47699 [in Ukrainian].

[7] Derzhavne pidpriumstvo Derzhavnyi naukovo-doslidnyi instytut budivelnikh konstruksii. (2018). DBN V.2.5-28:2018. Inzhenerne obladnannia budynkiv i sporud. Pryrodne i shtuchne osvittlenia. Zi zminoiu № 2 [Engineering equipment of buildings and structures. Natural and artificial lighting]. Kyiv. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074958732556240833?doc_type=2 [in Ukrainian].

[8] Ukrainskyi naukovo-doslidnyi instytut tsyvilnoho zakhystu. (2016). DBN V.1.1-7:2016. Pozhezhna bezpeka ob'ektiv budivnytstva. Zahalni vymohy

[Fire safety of construction sites. General requirements]. Kyiv. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3080743763845318619 [in Ukrainian].

[9] VHO Ukrainskyi soiuz pozhezhnoi ta tekhnohennoi bezpeky. (2014). DBN V.2.5-56:2014. Systemy protypozhezhnoho zakhystu. Zi zminoiu № 1 [Fire protection systems]. Kyiv. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=59526 [in Ukrainian].

[10] DP Derzhavnyi naukovo-doslidnyi instytut budivelnnykh konstrukttsii. (2021). DBN V.2.6-31:2021. Teplova izoliatsiia ta enerhoefektyvnist budivel [Thermal insulation and energy efficiency of buildings]. Kyiv. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98037 [in Ukrainian].

[11] Dzhoanna, Geins. Svoia oselia. Dyzain prostoru, u yakomu khochetsia zhyty [Design a space in which you want to live]. Kyiv: ArtHuss, 2019. 352 p. [in Ukrainian].

[12] Ukrainskyi naukovo-doslidnyi instytut tsyvilnoho zakhystu UkrNDITSZ. (2016). DSTU B V.1.1-36:2016. Vyznachennia katehorii prymishchen, budynkiv tazovnishnikh ustanovok zavybukhopozhezhnoi ta pozhezhnoi nebezpekoiu [Determination of categories of premises, buildings and external installations according to explosion and fire hazard]. Kyiv. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=65419 [in Ukrainian].

[13] DP Ukrainskyi naukovo-doslidnyi i navchalnyi tsentr problem standartyzatsii, sertyfikatsii ta yakosti. (2021). DSTU CEN/TS 54-14:2021. Systemy pozhezhnoi syhnalizatsii ta opovishchuvannia. Chastyna 14. Nastanovy shchodo pobudovy, proektuvannia, montuvannia, puskonalahodzhuvannia, vvedennia v ekspluatatsiiu, ekspluatuvannia ta tekhnichnoho obsluhovuvannia (CEN/TS 54-14:2018, IDT) [Fire alarm and notification systems. Part 14. Guidelines for construction, design, installation, commissioning, commissioning, operation and maintenance]. Kyiv. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=95366 [in Ukrainian].

[14] Kashchenko T.O., & Osipova A.Yu. (2018). Osoblyvosti funktsionalno-planuvanoi orhanizatsii universytetskykh hurtozhytkiv [Features of the functional and planning organization of university dormitories]. *Arkhitekturnyi visnyk KNUBA*, 494–501 [in Ukrainian].

[15] Kuznetsova I.O., & Zakharchuk V.L. (2013). Vykorystannia struktury pryrodnykh form v ob'iektakh biodyzainu [Using the structure of natural forms in

biodesign objects]. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 4, 82–90 [in Ukrainian].

[16] Leshchenko O.V. (2021). Stvorennia kreatyvnykh hromadskykh prostoriv yak instrument Vidrozhennia rehresyvnykh mist i rehioniv [Creation of creative public spaces as a tool for the revival of regressive cities and regions]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Derzhavne upravlinnia*, 65–75. <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2021.1/13> [in Ukrainian].

[17] Mykhailenko V.Ye., & Kashchenko O.V. (2018). Osnovy biodyzainu [Basics of biodesign]. Kyiv: Karavela, 224 p. [in Ukrainian].

[18] Oliinyk O.P., Hnatiuk L.R., & Cherniavskyi V.H. (2011). Osnovy dyzainu interieru [Basics of interior design]. Kyiv: NAU, 228 p. [in Ukrainian].

[19] Turevych A.S. (2025). Dyzain-proiekt interieru vestybiulia studentskoho hurtozhytku 5 Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu [Interior design project of the lobby of student dormitory № 5 of Khmelnytskyi National University]. *Kvalifikatsiina robota bakalavra. Khmelnytskyi. KhNU*. 72 p. [in Ukrainian].

[20] Chyzhyk V.O. (2025). Studentskyi hurtozhytok [Student dormitory]. *Poiasniuvalna zapyska do atestatsiinoi roboty bakalavra*. Kyiv: KNUBA. 51 p. [in Ukrainian].

[21] Shkoliar S. (2025). Art-klastery yak miski heterotopii: arkhitekturna transformatsiia ta sotsiokulturnyi vplyv [Art clusters as urban heterotopias: architectural transformation and sociocultural impact]. *Demiurh: idei, tekhnolohii, perspektyvy dyzainu*, 87–107. <https://doi.org/10.31866/2617-7951.8.1.2025.330504> [in Ukrainian].

[22] Coulson, J., Roberts, P., & Taylor, I. (2014). *University Trends: Contemporary Campus Design*. Routledge, 208 p. [in English].

[23] Dmytrash, O. (2020). Issues of design of informal learning spaces in the university cultural centers. *Architectural Studies*, 6(2), 188–193. <https://doi.org/10.23939/as2020.02.188> [in English].

[24] ISO 7010:2020+A6:2023 (2023). Graphical symbols – Safety colours and safety signs – Registered safety signs. European Standards. Retrieved from: <https://www.en-standard.eu/bs-en-iso-7010-2020-a6-2023-graphical-symbols-safety-colours-and-safety-signs-registered-safety-signs/> [in English].

[25] Kılıçaslan, Hare (2013). Design of living spaces in dormitories. *Procedia: Social and Behavioral Sciences*, (92), 445–451. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.08.699> [in English].

ABSTRACT

Oliinyk H., Mil S. Student lifestyle design: socio-cultural vectors and functional organization of dormitory lobbies

The article examines the tools for shaping a modern cultural, aesthetic, and functional environment within student dormitory lobbies. The study develops integrated models for interior spaces that synthesize artistic expressiveness with the ergonomic efficiency of design solutions. Furthermore, it establishes key aesthetic vectors for environmental transformation and functional spatial organization aimed at creating an anthropocentric environment.

The authors pay particular attention to "zoning" as a method of visual structuring that ensures comfortable user interaction (communication) within a multifunctional

(multidisciplinary) environment. The use of modern software allows for the modeling of optimal scenarios for zoning, furnishing, and visualization, facilitating the transformation of utilitarian dormitory lobbies into open social hubs.

Purpose. To substantiate the tools for shaping modern cultural, aesthetic, and functional environments in student dormitory lobbies, aimed at their transformation into anthropocentric social hubs.

Methodology. The methodological framework of the study is based on a systems approach that combines analytical modeling, regulatory analysis, methods of visual-aesthetic design, and socio-cultural analysis. The study substantiates optimal scenarios for zoning, furnishing, and spatial visualization, allowing for the synthesis of artistic expressiveness with technical expediency.

Results. The study has structured integrated models of lobby interior spaces based on the principles of ergonomics and aesthetic value. Key vectors for environmental transformation have been identified, with functional zoning serving as the primary tool. This approach ensures clear visual structuring of spaces and creates conditions for comfortable multidisciplinary interaction and communication among visitors in student dormitory lobbies.

Scientific novelty. For the first time, a concept has been proposed to transform utilitarian student dormitory lobbies into open social hubs by integrating the principles of anthropocentrism and methods of dynamic zoning. Furthermore, the understanding of socio-communicative space within the architectural and design framework of barrier-free and safe environments for students has been further developed.

Practical relevance. The results of the research can be implemented in design planning solutions and visualizations for the design or reconstruction of student dormitory lobbies, which constitute the material resources of higher education institutions. The proposed solutions serve as a foundation for implementing innovative socio-cultural spaces within the typical layouts of student campuses.

Keywords: design, lobby, ergonomics, furnishing, functional zoning, computer-aided design (CAD), color scheme, visualization, adaptive interior.

AUTHOR`S NOTE:

Olijnyk Halina, Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Design, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine, e-mail: oliinykha@khnmu.edu.ua, orcid: 0000-0002-6519-7938.

Mil Serhii, Senior Lecturer at the Department of Design, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine, e-mail: milserhii@khnmu.edu.ua, orcid: 0009-0007-1510-5189.

Дата першого надходження статті до видання: 27.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

